

HYVÄKSYTTY 25.4.2018

1. JOHDANTO

Tietojenkäsittely tukee Pöytyän kansanterveystyön kuntayhtymän (jatkossa kuntayhtymä) palvelujen tuottamista, ja palveluiden tehokkuus riippuu osaltaan tietojenkäsittelystä. Tietoaineistot sisältävät potilaisiin, työntekijöihin ja toimintaan liittyvää tietoa, joka on lainsäädännön perusteella suojattava. Tietojenkäsittelyn on oltava tehokasta, virheetöntä ja varmaa.

Tietoturwapolitiikka määrittelee ne periaatteet, vastuut, toimintatavat sekä seurannan ja valvonnan, joita kuntayhtymässä noudatetaan tietoturvan toteuttamisessa ja kehittämisessä. Tietoturwapolitiikkaa täydentävät tietoturvasuunnitelma sekä yksityiskohtaiset määräykset ja ohjeet.

2. KATTAVUUS

Yhtymähallituksen vahvistama tietoturwapolitiikka kattaa kuntayhtymän kaikkeen toimintaan liittyvät tietojen käsittelyn tehtävät.

Kuntayhtymän jokaisen viranhaltijan, työntekijän ja luottamushenkilön sekä organisaation tietojen ja tietojärjestelmien käyttäjän on tunnettava tämä tietoturwapolitiikka ja noudatettava sen perusteella annettuja ohjeita ja määräyksiä. Kuntayhtymän ulkopuolisten terveydenhuollon toimijoiden, toimittajien ja muiden ulkopuolisten tahojen tulee myös sitoutua noudattamaan tätä tietoturwapolitiikkaa, kansallisia normeja sekä ohjeita ehtona tehtäviensä mukaiselle pääsylle kuntayhtymän tietojärjestelmiin ja niiden sisältämiin tietoihin.

3. TIETOTURVAN MÄÄRITELMÄ

Tietoturva tarkoittaa tietojen käsittelyn ja arkistoinnin turvaamista. Tietoturvatyö on tietoturvan saavuttamiseksi tehtävien toimenpiteiden suunnittelua ja toteuttamista. Tietoturva rakentuu tiedon luottamuksellisuudesta, eheydestä, saatavuudesta, käytettävyydestä ja kiistämättömyydestä sekä tietojen käsittelyn valvonnasta.

Tietoturvaan kuuluvat tietoturvaorganisaatio, tietojen käsittelijöiden toimintatavat, tietojen turvaamisen menetelmät, välineet ja toimenpiteet, työhön osoitetut resurssit sekä välineistön ja tilojen tietoturvaominaisuudet.

4. TIETOTURVAPERIAATTEET

Kuntayhtymän tietoturvatyön päämääränä on turvata kuntayhtymän toiminnalle tärkeiden tietojärjestelmien ja tietoverkkojen keskeytymätön toiminta, estää tietojen ja tietojärjestelmien joutuminen ulkopuolisille sekä estää niiden valtuudeton käyttö, tahaton tai tahallinen tiedon tuhoutuminen tai vääristyminen sekä minimoida aiheutuvat vahingot.

Normaaliajan toiminnan tietojenkäsittelyn turvaamisen lisäksi varaudutaan toiminnan keskeyttäviin uhkatilanteisiin ja niistä toipumiseen. Hyväksytyt tietoturwapolitiikan mukainen tietoturva tulee sisällyttää luonnollisena osana

kaikkeen toimintaan. Tietoturvan kehittäminen ja ylläpito ovat osa kuntayhtymän yleistä turvallisuustoimintaa, riskien hallintaa ja sisäistä valvontaa.

Terveysturvan organisaatio vastaa osana tietoturvatyötä myös potilasasiakirjojen ja potilastietoja sisältävien muiden asiakirjojen suojaamiseen liittyvästä tietoturvatyön suunnittelusta ja toteuttamisesta. Tämän vastuun takia kuntayhtymä toteuttaa potilasasiakirjojen ja potilastietoja sisältävien muiden asiakirjojen osalta tietoturvansa korotetun tietoturvataso käytäntöjen mukaisesti.

5. ORGANISOINTI JA VASTUUT

Tietoturvaa johtaa ja valvoo yhtymähallitus, joka päättää kuntayhtymän kokonaisturvallisuuden eri osa-alueiden kehittämistoiminnan tavoitteista, organisoinnista, resursseista ja toimintavaltuuksista sekä nimeää tietoturvavastaavan, jonka tehtäviin kuuluu myös tietosuojavastaavan tehtävät. Potilastietojen tietoturvasta vastaa johtava lääkäri.

Tietoturvavastaava vastaa kuntayhtymän tietoturvan kokonaisuudesta kuntayhtymän johdolta saamiensa resurssien ja toimintavaltuuksien puitteissa. Lisäksi tietoturvavastaava vastaa kuntayhtymän tietoturvan ja tietoturvatiotouden kehittämisestä sekä tietoturvallisesta toimintatavasta kuntayhtymässä ja sen ostamissa palveluissa. Samoin tietoturvavastaava huolehtii tietoturva-asioista tiedottamisesta kuntayhtymän ulkopuolelle ja kuntayhtymän sisällä yleisellä tasolla. Tehtäviin kuuluvat lisäksi kuntayhtymän potilastietoja sisältävien henkilörekistereiden suojaaminen ja valvonta.

Kuntayhtymän keskeisten toimintojen turvanäkemyksiä edustaa tietosuojatyöryhmä, johon kuuluvat kuntayhtymän johtaja, johtava lääkäri, talouspäällikkö, johtava hoitaja, vastaava hammaslääkäri, tietohallintosihteeri sekä arkistosihteeri. Ryhmää täydennetään tarvittaessa asiantuntijajäsenillä. Tietosuojatyöryhmä käsittelee tietoturvan linjaukset ja ohjeet ennen kuin ne esitellään yhtymähallitukselle hyväksyttäväksi.

Tietosuojatyöryhmän tehtävät tietoturvatyössä ovat:

- huolehtia tietoturvallisuusperiaatteiden ja lainsäädännön toteuttamisesta
- valmistella tietoturvallisuuden kehittämishankkeet
- koordinoita tietoturvallisuustoimenpiteitä
- seurata tietoturvallisuustilannetta ja reagoida tarvittaessa havaittuihin ongelmiin ja uhkiin
- huolehtia, että keskeisten järjestelmien toiminta voi jatkua poikkeustilanteissa
- huolehtia riski-/uhka-analysoinnin tekemisestä säännöllisesti
- huolehtia, että tiedot ja tietojärjestelmät on luokiteltu
- ohjeistaa tietoturvallisuudesta tiedottaminen ja koulutukset
- huolehtia auditoinnin järjestämisestä

Tietojärjestelmät omistaa kuntayhtymä ja tietojärjestelmien vastuuhenkilönä toimii talouspäällikkö.

Tietojärjestelmän vastuuhenkilön velvollisuuksiin kuuluu tietojärjestelmän toimintaan ja turvallisuuteen asetettavien vaatimusten mm. kriittisyyden, jatkuvuussuunnittelun ja varmuuskopiointimenettelyn määrittely ja valvonta.

Tietoturva-asioiden ohjeistamisesta, tiedottamisesta ja valvonnasta omassa yksikössään vastaa yksikön esimies.

Jokainen kuntayhtymän työntekijä, tietoja käsittelevä, tietojärjestelmien tai tietoverkkojen ylläpitäjä ja käyttäjä on omalta osaltaan vastuussa tietoturvan toteuttamisesta sekä tietoturvaohjeiden noudattamisesta. Jokainen henkilö on velvollinen tietoturvaan liittyvien uhkien ja poikkeamien raportoisesta esimiehelleen tai tietoturvavastaavalle.

6. TIETOTURVAN TOTEUTUS JA SITÄ TUKEVAT KÄYTÄNNÖT

Tietoturvan toteuttamisen perusta on tämä yhtymähallituksen hyväksymä kirjallinen tietoturvapolitiikka, joka annetaan tiedoksi jokaiselle kuntayhtymän työntekijälle ja tietojärjestelmien käyttäjälle.

Kuntayhtymän tietoturvaperiaatteet perustuvat kansallisiin, yleisiin ja toimialakohtaisiin tietoturvaan, henkilörekistereitä, hyvää tiedonhallintatapaa ja tiedon laatua ohjaaviin ja velvoittaviin säädöksiin, ohjeisiin ja standardeihin.

Lainsäädännön ja ohjeistuksen muutokset otetaan huomioon kuntayhtymän tietoturvan kehittämisessä.

Tietoturvan toteuttaminen ja ylläpito kuvataan yksityiskohtaisesti tietoturvasuunnitelmassa. Tietoturvan toteutuksen tulee perustua niihin vaatimuksiin, joita toiminta ja palvelut sekä kunkin tiedon ja tietojärjestelmän turvallisuusluokka asettavat tietojenkäsittelyn varmuudelle, käytettävyydelle, salassapidolle, laadulle ja toiminnan jatkuvuudelle sekä toimintaan kohdistuvien riskien arvioinnille. Vaatimusten selvittäminen, riskien arvioiminen ja niiden perusteella turvallisuustoimenpiteiden määrittelemisen tapahtuu säännöllisesti suoritettavilla turvallisuusanalyseillä.

Tietoturvan tavoitteiden saavuttaminen on jatkuva prosessi, joka tapahtuu hallinnollisten ja teknisten ratkaisujen avulla. Ne kuvataan tietoturvasuunnitelmassa ja tarvittaessa käyttöympäristöille ja yksiköille laadituissa erillisissä tietoturvan kehittämissuunnitelmissa. Keskeisistä kehittämistoimista tekee aloitteen tietosuojatyöryhmä.

7. TIETOTURVAN TOTEUTUMISEN VALVONTA

Käyttäjien ja ylläpitäjien tulee ilmoittaa havaitsemastaan tietoturvan puutteesta, tietoturvaan liittyvästä väärinkäytöksestä tai epäilemästään tietoturvarikkomuksesta esimiehelleen tai tietoturvavastaavalle.

Yksikön esimiehen tehtävänä on valvoa tietoturvan toteutumista omassa yksikössään sekä ilmoittaa havaitsemistaan ongelmista tietoturvavastaavalle.

Tietoturvavastaavan tehtävänä on seurata ja valvoa kuntayhtymän tietojärjestelmien tietoturvan toteutumista ja ryhtyä toimenpiteisiin havaittujen

tietoturvan heikkouksien korjaamiseksi, sekä raportoida poikkeamista lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

8. TIETOTURVA- JA TIETOSUOJAKOULUTUS JA OHJEET

Käyttäjien toimintaa ohjataan tietoturvasuunnitelmaan sisältyvillä käytösäännöillä sekä vahvistetuilla ja saatavilla olevilla toimintaohjeilla sekä säännöllisellä tietoturvakoulutuksella. Jokainen käyttäjä allekirjoittaa kuntayhtymän palvelukseen tullessaan käyttäjän tietosuojaohjeen ja sitoumuksen saadessaan oikeuden tehtäviensä mukaiseen tietojärjestelmien ja tietoaineistojen käyttöön.

9. TOIMINTA HÄIRIÖTILANTEISSA JA POIKKEUSOLOISSA

Jos kuntayhtymän henkilöstö havaitsee, että tietojärjestelmän olennaisten vaatimusten toteutumisessa on merkittäviä poikkeamia, siitä ilmoitetaan sovittuja käytäntöjä noudattaen tietojärjestelmän valmistajalle. Jos poikkeama voi aiheuttaa merkittävän riskin potilasturvallisuudelle, tietoturvalle tai tietosuojalle, on siitä ilmoitettava myös Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviranomaiselle.

Verkko- ja tietoliikenneongelmat ja tietojärjestelmiin liittyvät ongelmat on keskitetty pääsääntöisesti järjestelmien pääkäyttäjille, jotka tekevät yhteydenottopyynnöt asianomaiselle palveluntarjoajalle.

Kuntayhtymässä on laadittu yksityiskohtaiset ohjeet atk -käyttökätkön varalle sekä potilaskertomustietojen jatkuvuus- ja toipumissuunnitelma.

10. TIEDOTTAMINEN

Tietoturvavastaava huolehtii tietoturva-asioista tiedottamisesta kuntayhtymän ulkopuolelle ja kuntayhtymän sisällä yleisellä tasolla.

Tietoturva-asioiden ohjeistamisesta, tiedottamisesta ja valvonnasta omassa yksikössään vastaa yksikön esimies.

Jokainen henkilö on velvollinen tietoturvaan liittyvien uhkien ja poikkeamien raportoisesta esimiehelleen, joka edelleen tiedottaa poikkeamista tietoturvavastaavalle.

11. TIETOTURVAPOLITIIKAN AJAN TASALLA PITÄMINEN JA MUUTOKSET

Kuntayhtymän tietoturvaperiaatteet perustuvat kansallisiin, yleisiin ja toimialakohtaisiin tietoturvaa, henkilökistereitä, hyvää tiedonhallintatapaa ja tiedon laatua ohjaaviin ja velvoittavaan lainsäädäntöön, ohjeisiin ja standardeihin.

Lainsäädännön ja ohjeistuksen muutokset otetaan huomioon kuntayhtymän tietoturvan kehittämis- sekä tietoturvapolitiikan päivitystyössä. Päivittämisestä vastaa kuntayhtymän tietosuojatyöryhmä. Tietoturvapolitiikka hyväksytään yhtymähallituksessa valtuustokausittain.